

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
KÖZNEVELÉSÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁR

Iktatószám: VIII/3872/2022/KOAT
Tárgy: tájékoztató levél

Tisztelt Intézményfenntartó!
Tisztelt Intézményvezető!

Az Ukrajnában fennálló háború miatt Magyarország területére lépett személyek oktatásával, tankötelezettségével kapcsolatosan az alábbiakról tájékoztatom.

I. A tankötelezettség vonatkozásában

A Kormány 56/2022. (II. 24.) Korm. rendeletének 2. §-a értelmében az Ukrajna területéről érkezett ukrán állampolgárokat, valamint az Ukrajnában jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat a Kormány a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 19. § b) pontja alapján a Magyarországra történő belépésük megkönnyítése érdekében ideiglenes védelemre jogosultként ismeri el.

A menedékes státuszú kiskorú személy a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt) 92. § (1) bekezdése szerint óvodai ellátásra jogosult, illetve tanköteles. Az Nkt. szerint a menekültek, menedékesek az ekként történő elismerés iránti kérelem benyújtásától kezdődően gyakorolhatják a (3) bekezdésben meghatározott jogokat. Az Ukrajnából Magyarország területére belépett személyek menedékesként való elismerése külön eljárás keretében, kérelemre indulóan történik meg, így az Nkt. 92. § (4) bekezdése értelmében az adott egyén tankötelezettsége a menedékesként való elismerési kérelem benyújtásával áll be. A kérelmet Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságnak kell benyújtani, amely azt menekültügyi eljárásban bírálja el.

A Magyarországon tartózkodó nem magyar állampolgár, fentiekben jelzett feltételek megvalósulása esetén az óvodai nevelést, a kollégiumi ellátást, a pedagógiai szakszolgálatokat, továbbá - ha a magyar jog szerinti tanköteles kort eléri - az iskolai nevelést-oktatást a tankötelezettség fennállása, továbbá a tizennyolcadik életéve betöltése előtt megkezdett tanulmányok befejezéséig a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel veheti igénybe. Ezt a jogukat az elismerés iránti kérelem benyújtásától kezdődően gyakorolhatják.

Tájékoztatásul jelzem, hogy az eddig Magyarországra érkezettek közül egyelőre igen kevesen nyújtottak be elismerés iránti kérelmet, az érintettek döntő többsége még kivár.

II. A tankötelezettség teljesítésének vonatkozásában

Az Nkt. értelmében a külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók. Az Nkt. 92. § (9) bekezdése értelmében a tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt, illetve a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 4. § (7) bekezdése alapján a külföldön folytatott résztanulmányok beszámítása annak az oktatási intézménynek a hatásköre, amelyben a kérelmező a tanulmányait folytatni szándékozik. A beszámításról minden esetben egyedileg, nyilvánvalóan csak az egyes tanulók korábbi tanulmányait és egyedi sajátosságait figyelembe véve hozható döntés.

A tankötelezett korban lévő gyermek tartózkodási helye szerinti kötelező felvételt biztosító tankerületi fenntartású iskoláknak a körzetükbe tartozó tanulókat fel kell venniük, lehetőséget biztosítva számukra tanulmányaik folytatására. Előbbiektől függetlenül a menedékes jogállású tanulót saját elhatározása esetén egyházi, magán vagy más állami fenntartású intézmény is fogadhatja.

A Magyarországra menekült ukrán állampolgárságú gyermekek oktatásba való bekapcsolódásának módjában való kényszerű különbségtétel nem az adott személyek állampolgárságán, hanem pusztán azok oktatásszervezési szempontból vizsgált magyar nyelvtudásán alapul annak érdekében, hogy a menekültek, menedékesek az ekként történő elismerés iránti kérelem benyújtásától kezdődően a körülményekhez képest neki legmegfelelőbb oktatásban részesülhessen.

Abban az esetben, amennyiben a gyermek magyar nyelvi ismerete lehetővé teszi az ő magyar nyelvű oktatását, úgy a fenti szabályok értelmében az érintettet a kötelező felvételt biztosító, vagy más, általa választott iskola az eddigi tanulmányai alapján a számára megfelelő osztályba besorolja, a tanítását megkezdheti. Az ilyen tanulók esetében a tankönyvekkel való ellátásról az intézmény az iskolai könyvtár állományának segítségével, ha ezenfelül szükséges, a KELLO rendszerén keresztül kezdeményezett (magyar nyelvű) pót tankönyv-rendelés útján gondoskodik. A magyar nyelvet nem beszélő tanulókkal kapcsolatosan hasonlóan kell eljárni, azzal, hogy az ő esetükben az oktatási folyamatba integrálás komolyabb kihívást keletkeztet. Amennyiben a tanulónak egyéni felzárkóztatásra van szüksége, úgy az érintett saját nyelvtudása alapján az elérhető, idegen (pl. angol, német, a tanuló számára érthető szláv stb.) nyelveket oktató pedagógus, vagy egyéb tantárgyra szakosodott, de a tanuló által is értett nyelvet megfelelő szinten beszélő pedagógus(ok) megbízást kaphat(nak) a tanulóval, tanulókkal való foglalkozásra, javaslatunk szerint heti 5-7 órában.

A hazánkban működő karitatív szervezetek arról tájékoztattak, hogy iskolarendszeren kívüli formában, részben online módszerrel is, magyar nyelvoktatást fognak szervezni, az érintett tanulók figyelmét erre is javasolt majd felhívni. Az ebben a formában zajló oktatásba is lesz módja bekapcsolódni az ez iránt érdeklődő pedagógusoknak, de akár szélesebb körben is mindazoknak, akik ukrán nyelvtudás birtokában a magyar nyelv elsajátításának támogatásában örömmel vennének részt.

Megemlíteném, hogy a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 185. § (3) bekezdése szerint, ha az iskolai tanulmányok folytatását a magyar nyelv ismeretének hiánya vagy a külföldi és a magyar iskola követelményrendszere közötti eltérés gátolja, az iskola igazgatója - a szülő egyetértésével - az évfolyam megismétlését is engedélyezheti úgy, hogy a tanuló csak felzárkóztató foglalkozásokon és nyelvórákon vesz részt. A foglalkozások idejét, az annak keretében oktatott ismeretek körét, az ismeretek elsajátításáról történő számadás módját az igazgató állapítja meg. Fenti szabály értelmében tehát lehetőség van arra, hogy a magyarul még nem beszélő tanulók a már elvégzett évfolyamukat felzárkóztató foglalkozások és nyelvórákon való részvétel keretében ismételjék meg.

Kérem, hogy az Ukrajnából érkező tanulók iskolarendszerbe történő mielőbbi integrálása érdekében a fentiek szerint járjanak el, minden lehetséges eszközzel támogatva az érintett gyermekeket, tanulókat.

Budapest, 2022. március 3.

Tisztelettel:

Maruzsa Zoltán
Dr. Maruzsa Zoltán

